

17

13

14

15

15

16

17

18

1752.

13^a Mettelblatt, Varsel: De successione respectu huiusmodi
in finem apertum. 4 Exempl.

14^a Mettelblatt, Varsel: De necessitate episcopi in
fine effecti.

15^a et Probatio, Summa Fidei: De haereticis variis
in sententia.

15^b Schepes, Caput Insuper: De iure liberorum
vivi parentibus sui iuris factorum respectu succes-
sionis in bonis parentum.

16. Stritzgus, Summa Fidei: Praesentia Dei in
stratio utque a Petri l. b. de Hallberg objectionibus
obiciat

17 Weberus, Christianus: De origine essentiarum

18. Widenburgus, Fidei: Summa consuetudinis Imperialis inter
Indricum IV^m Bavarum et Fidei Austriacum.

1752

19 Leharine, Geshwlf Franzall : De propagatione religionis
armata.

is

[Faint, illegible handwriting in blue ink, possibly bleed-through from the reverse side of the page.]

DELETTIO TYRANIDICA
SUCCESSIONE
EXPECTATIVAE ET
IN
FEVDVM APERTVM

PRÆSIDE
VIRO CENSURESSIMO ET EXCELLENTISSIMO
D. DANIELE NETTELBLADT

IN DIE OCTOBRIS MDCCLXIII
PUBLICAE ERVDITORVM DISQUISITIONE

HENRICH CHRIST. BRÜCKNER

ALIIQVOD ALIUM

4.

4.

1752

130

DISSERTATIO IVRIDICA
DE
SVCCESIONE
EXPECTATIVARIORVM
IN
FEVDVM APERTVM

Q V A M
PRAESIDE
VIRO CONSVLTISSIMO ET EXCELLENTISSIMO
D. DANIELE NETTELBLADT

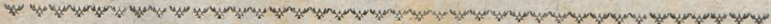
POTENTISS. PRVSSIAE REGI A CONSILII AVLICIS
ET IVRIVM PROFESS. PVBL. ORDIN.

DIE XXI. OCTOBRIS CLO IO CCLII.
PVBLICAE ERVDITORVM DISQVISIONI

SVMMITTET

AVCTOR ET RESPONDENS
HENRIC. IAC. CHRIST. BRÜCKNER

ERFORDIENSIS.

HALAE MAGDEBVRG. LITTERIS HENDELIANIS.

4.

DECRETUM
SACROSANCTE
SYNODI
GENERALIS
CONSTITUTIONES
ET STATUTA
SYNODI
GENERALIS
SACROSANCTE
SYNODI
GENERALIS

BRASSER
D. BANNER & NETTHER ADT
PHYSICAE THEOPHYLUM BROSCH
VICTOR ET THEOPHYLUM
THEOPHYLUM BROSCH
PHYSICAE THEOPHYLUM BROSCH
VICTOR ET THEOPHYLUM
THEOPHYLUM BROSCH
PHYSICAE THEOPHYLUM BROSCH

DISSERTATIO IVRIDICA
DE
SVCCESIONE EXSPECTATIVA-
RIORVM IN FEVDVM APERTVM.

CAPVT I.
DE
FEVDI APERTVRA IN GENERE.

§. I.
licet certissimum sit, feudum nunquam *Aperturæ feudi & feudi aperti definitio.*
aperiri, nisi vasallus possessor amittat do-
minium vile feudale: non tamen toties, *feudi aperti definitio.*
quoties vasallus possessor illud amittit,
feudum aperitur. In formanda notione
aperturæ feudi itaque determinandum est, quæ dominii
vtilis feudalis amissio efficiat feudum aperiri. Si vero
eo cogitationes nostras dirigimus, *feudi aperturam* tum
contingere patet, si, re feudali ipsa adhuc subsistente, va-
sallus

fallus possessor dominium vtile feudale amittit ita, vt in extraneum non translatum, nec tamen addit, qui vi primae inuestiturae de praesenti in illud succedit. Vnde per se patet, quando *feudum* dicatur *apertum*, tum nimirum, si eius apertura facta.

§. II.

Hinc fluit, *feudum non aperiri per*

Casus, in quibus feudum non aperitur, recensentur.

- 1) *rei interitum*, quoniam tum feudum ipsum non subsistit;
- 2) *alienationem*, quoniam tum in extraneum transfertur;
- 3) *praescriptionem, si extraneus dominium vtile contra vasallum praescribit*, quoniam & tum in extraneum transfertur;
- 4) *appropriationem vt & praescriptionem, per quam vasallus contra dominum praescribit dominium directum*, quoniam in vtroque casu vasallus non amittit dominium vtile;
- 5) *mortem, relictis successoribus feudalibus legitimis*, quoniam tum non delunt, qui de praesenti, vi primae inuestiturae, succedunt;
- 6) *resignationem in tertii fauorem factam*, quoniam tum in extraneum transfertur.

§. III.

Econtra vero ex data definitione fluit, *feudum ape-*

Casus, in quibus apertura fit, recensentur.

- 1) *mortem, si vasallus nullis relictis successoribus feudalibus legitimis moritur;*
- 2) *felo-*

- 2) feloniam omnem, siue in dominum, siue in extraneum sit commissa;
- 3) resignationem, quae vera refutatio est;
- 4) praescriptionem, si dominus dominium utile contra vasallum praescripserit;
- 5) temporis lapsum;
- 6) susceptionem clericatus.

In omnibus his casibus enim contingit, vasallum possessorem dominium suum utile amittere, feudo ipso subsistente, nec tamen per translationem in extraneum amissio fit. pro ut etiam semper defunt, qui, vi primae inuestiturae, de praesenti succedunt.

§. IV.

Praeter sex in §. praeced. recensitos casus non dantur alii, in quibus feudum aperitur. Non dantur enim casus amissionis domini utilii, qui in §. 2. & praec. non recensiti. Cum itaque ii, qui in §. 2. recensiti, non sint tales, in quibus feudum aperitur, non nisi sex in §. praec. recensitos tales esse, manifestum est.

Quot dentur aperturae casus, determinatur.

Vt vero in sequentibus compendio uti possim, liceat hos casus appellare: casum mortis, refutationis, feloniae, praescriptionis, temporis, susceptionis clericatus.

§. V.

Licet, existente vno vel altero casuum aperturae, adsint simultanea inuestiti, vel qui ex pacto succedunt, vel expectantia vii, tamen, hoc non obstante, feudum aperitur. Hi enim, licet de praesenti succedant, hincque videatur, eos impedire aperturam, tamen non succedunt vi primae inuestiturae,

An apertura fiat, vel non, in casibus quibusdam dubiis examinatur.

turæ, & sic adfunt tamen omnia ea, quæ adesse debent, vt feudum aperiatur (§. I.).

§. VI.

Idem ulterius euoluitur.

Si, existente casu quodam aperturae, contingat, legitimus successores superesse, qui adhuc aliquando succedere debent, vel etiam contingat, in eos extra ordinem statim deuolui feudum, tamen, hoc non obstante, feudum aperitur. Priores enim non succedunt de praesenti, licet vi primæ inuestiturae succedant: posteriores vero, licet de praesenti feudum ad eos deuoluatur, tamen non succedunt vi primæ inuestiturae. Cum itaque nihilominus desint, qui vi primæ inuestiturae de praesenti succedunt, licet, casu quodam aperturae existente, adfint tales, qui in propositione ipsa nominati, tamen feudum aperitur (§. I.).

§. VII.

Diuisio feudi aperti explicatur.

Quando contingit feudum aperiri, is, cui aperitur, vel est dominus feudi, vel alius. In priori casu dicitur, *feudum domino apertum*, in posteriori vero, *feudum domino non apertum*. At, si feudum domino aperitur, hoc est, eius dispositioni subiicitur dominium vile feudi, contingit nonnunquam, neminem superesse, qui iam dominium vile feudi habet, nonnunquam vero, tales adhuc superesse, & tum feudum domino apertum in priori casu, *feudum domino simpliciter apertum*, in posteriori casu vero, *feudum domino ad tempus apertum*, appellatur.

§. VIII.

Exemplis

Quoties, feudo aperto facto, adfunt simultanee inuestiti, in illud de praesenti succedentes, feudum apertum, non est feudum domino apertum, sed potius feudum domino non apertum.

rum. Si enim adsunt, feudo aperto facto, simultanee inuestiti in illud de praesenti succedentes, domini dispositio-
ni non subiicitur dominium vtile feudi, sicque nec ei ape-
riri feudum dici potest (§. 7.).

Licet itaque §. 5. dictum sit, simultaneam inuestituram non
obstare, quo minus feudum aperiatur, tamen obstat, quo minus,
si aperiatur, domino aperiatur, cum potius simultanee inuestitis
aperiatur; modo simultanee inuestiti de praesenti iam succedant.
Nam, si demum aliquando ad successionem admitrendi, feudum
domino aperiatur, aut non nisi ad tempus. Conf. BOEHMERI Con-
sult. & Dec. Tom. I. P. 2. Cons. 80. Quaest. 4.

§. IX.

*Si, feudo aperto facto, adsunt ex pacto succedentes, vel illu-
expectatiuarii, hoc non obstante, tamen feudum domino &
quidem simpliciter aperiatur.* Hi enim nondum habent do-
minium vtile feudale, licet sint eventualiter inuestiti, cum
& in hoc casu non nisi dominium vtile conditionale habe-
ant, conditio vero nihil ponat in esse, sicque tempore aper-
turae nondum habeant actu dominium vtile, licet per ipsam
aperturam illud acquirant. Nihilominus itaque, licet ta-
les adsint, feudum aperiatur, ita, vt desint, qui tempore
aperturae iam actu habent dominium vtile eius, sicque do-
mino simpliciter aperiatur (§. 7.).

§. X.

*Si, feudo aperto facto, illud extra ordinem de praesenti stratur.
deuoluitur in aliquem, qui vi primae inuestiturae demum ali-
quando succedere deberet, feudum est feudum domino non
apertum.* Tum enim iterum domini dispositioni non sub-
iicitur feudum, sicque nec dici potest ei aperiri illud
(§. 7.).

Quae

Quae de definitione & diuisione feudi aperti dicta, & per propositiones ex iis deductas illustrata sunt, cum legibus optime conueniunt, licet expressa legum verba desint. Quod enim attinet ius feudale Longobardicum, in multis textibus, veluti *I. Feud. 18. II. Feud. 15. 26. 31. 37. 44.* quidem mentio fit aperturae feudi, aut nullibi definitur, & eius species explicantur. Cum vero in his textibus non solum tum feudum dicatur apertum, si desunt successores feudales legitimi, veluti *I. Feud. 18. II. Feud. 15. 26.* sed & tum, si iis non deficientibus, per feloniam vasallus dominium vile amittit, non solum in eo casu, quo propter feloniam in domino commissam, domino aperitur feudum, veluti *II. Feud. 37. 44.* sed etiam in eo casu, quo, per feloniam in extraneum commissam, agnatis aperitur, veluti *II. Feud. 31.* notio feudi aperti ea his legibus conformis est, quae omnes hos casus sub se comprehendit, qualis est, quam §. 1. sistit. Vnde simul patet, & ipsas diuisiones in §. 7. obuias in legibus, si non quoad verba, tamen quoad rem ipsam obueniunt. Quod vero attinet leges germanicas, saepe quidem in iis fit mentio *der Eröffnung*, aut nullus adest textus, ex quo notio aperturae formari possit, aut qui ad minimum in ea formanda adminiculetur, praeter satis notum textum in *Art. IX. §. 10. Capit. Nov.* obuium, in quo dicitur: *wenn auch inskünftige Leben dem Reich durch Todes-Fälle oder Verwüthung eröffnet und ledig heimfallen werden &c.* Ex his verbis enim patet, non omnia feuda, quae aperiuntur, statim talia esse, quae domino directo ledig heimfallen, sicque diuisionem feudi aperti in feudum domino apertum, & domino non apertum, sub his verbis latere. Si enim feudum apertum dem Reich ledig heimfaelt, est feudum domino apertum. Caeterum norandum, inter interpretes iuris feudalis esse, qui inter feudi *aperturae* & *euacuationem* distinguunt, aliis hanc distinctionem negligentibus. Sic Illustr. DE BALTHASAR in Dissert. *de iure reinfeudationis speciatim reformationis feudi Cap. I. §. 4.* ab apertura feudi differre monet ius aperturae & euacuationem feudi, praemissisque definitionibus differentiam inter aperturae & euacuationem feudi inde deducit ita: *in apertura adest consolidatio, & personae, quibus ordinarie competit successio absunt; in euacuatione autem prior adest,*

8

Et posteriores adsint. Alit nolui praeter necessitatem inter aperturam & euacuationem distinguere, nec possum admittere toties, quoties feudum aperitur, consolidationem fieri, quod tantum nonnunquam verum est, si nimirum domino aperitur feudum. Tandem notes velim, me, quod attinet feudi domino aperti & eius diuisionis in feudum domino simpliciter apertum, & ad tempus apertum, denominationem, vestigia Illustr. Georg. Ludou. BOEHMERI in Tract. de indole & natura expectatiuae & inuestiturae feudalis & de huius renouatione Cap. I. §. 7. premere.

§. XI.

His praemissis ante omnia determinandum, quando *Connexio.* in sex casibus supra recensitis, feudum apertum, feudum domino apertum sit, quando vero non; & si feudum domino apertum est, quando sit feudum simpliciter, quando vero non nisi ad tempus apertum.

§. XII.

Si feudum per mortem aperitur, semper est feudum domino apertum simpliciter, siue adsint ex pacto succedentes, aut expectatiuarii, siue non, modo non adsint simultanee inuestiti. Tum enim, si hi adsunt, feudum non domino, sed *Quomodo feudum aperitur 1) in casumortis;* *Id quod quilibet ex principiis §§. 8. 9. praemissis facile colligere potest, modo notet, si feudum per mortem aperitur, simultanee inuestitos statim & de praesenti succedere.*

§. XIII.

Si feudum per feloniam aperitur, quando feloniam in domino commissam, sicque vera feloniam est, feudum est feudum domino apertum, & quidem tum simpliciter, si nec legitimi successores feudales, nec simultanee inuestiti adsunt, qui ad hoc aliquando succedere debent, tum vero non nisi ad tempus; *2) in casu feloniam;*

pus, si tales adsunt. Quando vero feloniam in extraneum commissa, feudum non est feudum domino apertum, nisi desint tales, in quos vi legis deuoluitur in hoc casu dominium utile. Tum enim itidem domino simpliciter aperitur. Tam notum enim quam quod notissimum est, si, feloniam in dominum commissa, vasallus feudo priuatur, dominium utile domini feudi dispositioni subiici, ita tamen, ut, quando agnatos innocentes, vel etiam coiuuesticos tangit successio- nis ordo, illis restituendum sit, cum, si feloniam in extraneum commissa, illud statim deuoluatur in proximum suc- cessorem, modo talis supersit. Cum itaque, licet in prio- ri casu domini dispositioni subiiciatur dominium utile feu- di, tamen in posteriori casu, nisi desint tales, in quos feu- dum vi legis deuoluitur, idem non contingat, in priori casu feudum sit domino apertum, non vero in posteriori (§. 7.). At enimvero, quoniam, si per feloniam in domi- num commissam, feudum ei aperitur, tum, quando de- sunt legitimi successores, vel simultanee inuestiti, qui ad- huc aliquando succedere debent, non supersunt, quibus competit dominium utile, in casu opposito vero tales su- persunt, in priori casu simpliciter, in posteriori vero non nisi ad tempus, domino aperitur feudum (§. 7.).

§. XIV.

3) in casu
resutatio-
nis ?

Si feudum per resutationem aperitur, semper est feu- dum domino apertum, & quidem tum, si non supersunt le- gitimi successores feudales, vel simultanee inuestiti, qui ad- huc aliquando succedere debent, simpliciter, si vero tales su- persunt, ad tempus. Cum enim, si per resutationem ape- ritur feudum, resignatio domini utilitatis domino facta, quod ei etiam aperiatur feudum, dubio caret (§. 7.). Quoniam vero, si, resutatione facta, adsunt legitimi successores feu- dales,

dales, vel simultanee inuestiti, qui adhuc aliquando succedere debent, non desunt, qui iam habeat dominium utile, cum in casu opposito tales desint, in priori casu feudum apertum est feudum domino simpliciter apertum, cum in posteriori casu sit feudum domino non nisi ad tempus apertum (§. 7.).

§. XV.

Si feudum per praescriptionem aperitur, idem obtinet, quod §. praeced. dictum. Praescriptio enim, per quam feudum aperitur, est ea, per quam dominus contra vassalli dominium utile praescribit (§. 3. n. 4.). Vnde statim patet, in hoc casu, alii, quam domino, aperiri feudum impossibile esse. 4) in casu praescripti-
onis;

Ast, si supersunt, feudo per praescriptionem aperto, successores feudales legitimi, seu simultanee inuestiti, qui adhuc aliquando succedere debent, quales superesse possunt, cum haec praescriptio non noceat negligentis vassalli agnatis, vel simultanee inuestitis, nisi & ipsi, ab eo tempore, quo ordo succedendi praesens eos tetigerit, per novum spatium trecennarium ius suum pariter neglexerint, adsunt adhuc tales, qui iam habent dominium utile feudale, quales, his deficientibus, desunt, per consequens in priori casu ad tempus, in posteriori vero simpliciter, feudum domino aperitur (§. 7.).

§. XVI.

Si feudum per temporis lapsum aperitur, semper est feudum domino simpliciter apertum, nisi adsint simultanee inuestiti de praesenti succedentes. Feudum per temporis lapsum aperiri, non nisi duplici modo contingere potest, 5) in casu temporis;

si nimirum vel ad tempus concessum est, vel concedentis ius resolvitur. Licet vero in viroque casu, si adsunt simultanee inuestiti, ii succedere debeant in feudum ita apertum; tamen nunquam vasalli possederis legitimi successores feudales succedere possunt. Quae cum ita sint, in subsidium vocatis notionibus feudi domino aperti & domino simpliciter aperti (§. 7.), constabit de veritate propositionis demonstrandae.

§. XVII.

6) in casu susceptionis clericatus. In casu aperturae per susceptionem clericatus feudum domino non aperitur. Si enim per susceptionem clericatus aperitur feudum, id statim devolvitur in proximum successorem (*arg. II. Feud. 37. pr.*), hincque fuit per definitionem feudi domino aperti (§. 7.) in hoc casu feudum domino non aperiri!

Haec sunt, quae de feudorum apertura in genere praemitenda esse duxi. Licet enim non omnino nova sint, quae dixi, non tamen ita iam sunt excussa, ut praetermittere, & in sequenti tractatione gratis adsumere potuerim. Praesertim vero omnes aperturae casus determinandi erant, cum in sequentibus saepissime ad eos prouocandum sit, & vulgo non nisi tres, per mortem nimirum, feloniam & resutationem allegari soleant, quibus alios tres addidi, licet non adeo frequentes sint, ac quidem caeteri. Si cui videatur, superesse adhuc casus aperturae, & me tamen praetermissos, nimirum 1) eum, in quo apertura fit per rei feudalis deteriorationem; 2) eum, in quo fit per vim, qua vasallo feudum eripitur; is, me primum sub feloniam comprehendere, & posteriorem pro aperturae casu non agnoscere sciat.

CAPVT. II.

DE
REQUISITIS AD SVCCESIONEM EXPE-
CTATIVARIORVM IN FEVDVM APERTVM
NECESSARIIS.

§. XVIII.

Vt expectatiarius ad successionem in feudum admitta- *Thema hu-*
tur, hoc vnicum non sufficit, feudum factum esse *ius capitis*
apertum, sed potius plura requisita coniunctim adesse de- *determina-*
berit, quae redeunt in genere ad sequentia: *tur.*

I. *Casum aperturae talem esse, in quo expectatiarius ad*
successionem admittendus;

II. *expectatiuam esse validam;*

III. *in concursu plurium expectatiuorum eum, qui*
succedere vult, reliquis esse praeserendum.

De singulis his requisitis itaque speciatim agendum erit.

MEMBRVM I.

DE PRIMO REQUISITO AD SVCCESIONEM
EXPECTATIVARIORVM IN FEVDVM
APERTVM NECESSARIO.

§. XIX.

Vt casus aperturae talis sit, in quo expectatiarius ad suc- *Ad successio-*
cessionem in feudum admittendus, requiritur, tam secun- *nem expe-*
dum ius feudale naturale, quam secundum ius feudale posi- *ctatiuorio-*
tiuum feudum esse I) domino apertum factum. Nisi enim *rum requi-*
feudum domino apertum factum sit, dominus illud alteri *ritur feu-*
iterum concedere nequit (§.7.). At enimvero, vt expecta- *dum esse*
tarius in feudum succedere possit, feudum ita apertum *apertum fa-*
factum esse, vt dominus illud alteri iterum concedere pos- *ctum 1) do-*
sit, *mino.*

fit, feudum ita apertum factum esse, ut dominus illud alteri iterum concedere possit, necesse esse, ex natura & indole expectatiuae per se patet. Hincque vera est propositio demonstranda quoad ius naturae. Sed & eandem veram esse quoad ius positivum, satis evincit textus II. Feud. 24. ibi: *cum feudum DOMINO, aut heredi suo fuerit apertum.*

Cum iam ex superioribus (§. 12. seqq.) constet, in quibus casibus feudum domino aperiatur. in quibus vero non; nolo quidem reperere hic omnes casus, in quibus feudum domino aperiatur, aut tamen alia quaedam huc facientia sunt addenda.

§. XX.

quod ulterius expenditur.

Si dominus post iam concessam expectatiuam ita de feudo disponit, ut per eam dispositionem casus aperturae domino factae, qui, nisi talis dispositio facta, existeret, ab existentia reprimatur, secundum ius naturae quidem talis dispositio eatenus valere nequit, ut expectatiuarius, si casus existit, quo, nisi talis dispositio facta esset, feudum domino esset apertum factum, a successione excludatur: aut secundum positivum etiam eatenus valet, ut expectatiuarius a successione tum excludatur, si eius, in cuius fauorem haec dispositio facta, quique excludere vult expectatiuarium a successione, ius reale est. Condicio enim sub qua feudum in expectatiuae concessione promittitur, est conditio, quae ex parte potestatiua, ex parte vero casualis est, sicque mixta conditio est, & quidem, quatenus potestatiua est, ex parte domini, sicque ex parte promissoris potestatiua est. At enimvero, licet secundum ius naturae promissarius promissorem adigere nequeat, ut conditionem ex sua parte adimpleat (L. B. de WOLFF Ius Nat. P. 3. §. 522.), promissor tamen in hoc casu efficere non debet, ne exstet

con.

conditio (*l.c.* §. 523.); hincque domini dispositio, post iam concessam expectatiuam facta, per quam casus aperturæ, qui, ea non facta, existeret, ab existentia reprimitur, cum per eam efficiatur, ne existet conditio, iuri naturali contraria est, & per consequens expectatiuarius per eam a successione secundum ius naturæ excludi nequit.

Ast secundum ius posituum res aliter se habet. Quid enim sub data hypothese iustum sit, ius posituum feudale nullibi definit, sicque hic ad ius posituum allodialæ est recurrendum, secundum quod, & quidem secundum ius Romanum, obtinet vi *l. 15. C. de R. V.* principium per abstractionem formatum: quoties in acquisitione iuris realis duo pleuresue concurrunt, quorum vnus non nisi ius personale ad acquisitionem iuris realis habet, alter vero ipso iure reali iam est instructus, hic, licet tempore sit posterior, nec tamen in dolo sit, priori est præferendus. At enimvero expectatiuæ concessio concernit acquisitionem domini vtilis feudi, sicque iuris realis acquisitionem, & tamen expectatiuarius, expectatiua concessa, licet etiam expectatiua sit inuestitura confirmata, non nisi ius personale habet ad acquisitionem iuris realis, & in nullo casu dominium vtile ipsi iam actu competit, hincque, si sub data hypothese ius eius, qui excludere vult expectatiuarium, reale est, per eum secundum ius posituum omnino expectatiuarius a successione excluditur.

Recte itaque philosophatur Dn. LANGEMACK in dem allgemeinen Lehrrecht aus philosophischen Gründen erwiesen, §. 31. dum ait: „ Wenn wir jemand eine Expectanz auf ein Lehngut ertheilen, so versprechen wir demselben dadurch, daß er er das niedere Eigenthum an solchem erhalten solle, sobald das Recht des

„ierzigen Besitzers aufhören würde vnd so bald es wegen gesche-
 „hener Vereinigung des niedern und obern Eigenthums uns
 „möglich sein würde, daß wir ihm solches zu Lehn übergeben
 „könnten. Da hier nun ein Recht des Vasallen und iertigen Be-
 „sitzers benannt wird, welches erst zu Ende gehen solle; können
 „wir wohl darunter ein Recht verstehen, welches derselbe künf-
 „tig erst an dem Gute erhalten würde, und welches wir dem-
 „selben an der Lehnfache nach Belieben ertheilen könnten? Sol-
 „ches ist jetzt nicht ein Recht desselben. Würde uns auf die Art
 „nicht allemal ein Recht vorbehalten sein, die Hoffnung der an-
 „deren zu betriegen und den Vertrag nichtig zu machen? Wür-
 „de es uns nicht frey stehen, dem iertigen Besitzer sein Recht
 „durch Verträge zu verlängern und demselben bis ins Unendliche
 „ein Recht abzutreten? Wir versprechen jemanden etwas unter
 „der Bedingung, wenn aus diesem oder ienen löcherigen Gefä-
 „sse, das eingeschüttete Wasser würde abgelauffen seyn; wir
 „machten aber nachgehens die Erklärung, daß wir unter dem
 „Wort Wasser nicht ins besondere, das jetzt hereingeschüttete,
 „sondern überhaupt Wasser verstanden hätten, und wollten nach
 „Danaiden Art das Gefas beständig wieder anfüllen, um das
 „Versprechen niemals halten zu dürfen, würde diese Schicane
 „nicht wol mehr lächerlig seyn als iene? Es wird also natürli-
 „cherweise blos dasienige Recht darunter verstanden, welches
 „jetzt der Vasal am Lehngute besitzt, und wir ertheilen also
 „jemanden ein Recht, indem wir uns dieses Ausdrucks bedienen,
 „so bald das gegenwärtige Recht des iertigen Besitzers nach sei-
 „nem vollen Maasse würde zu Ende seyn, ohne daß derselbe zu
 „solchem irgend einen Zusatz sollte bekommen haben. „ At
 „haec philosophia perdit suam vim, si secundum ius positium,
 „quid iustum sit, definiendum, prout ex data demonstratione pa-
 „tet. Licet enim demonstrationis rota vis consistat in principio ge-
 „nerali ex *L. 15. C. de R. P.* per abstractionem formato, inde tamen
 „robori eius nihil decedit. Existimat quidem ROMANVS in
 „*Conf. 70.* hanc legem in feudis locum non habere, nullum tamen
 „video huius sententiae fundamentum. Porro videtur quidem po-
 „tius ex principis iur. Can. in quo constitutum, cum, cui prius
 „beneficium concessum fuit, praefendum esse illi, qui secundo
 „sed

loco impetravit, quamvis hic possessionem nactus fuerit *c. 12. de Rescriptis in 6to c. 17. de praebendis eod.* hic argumentandum esse, cum non solum Iur. Can. prae Iure Rom. competat praerogativa, sed etiam feuda cum beneficiis ecclesiasticis magnam habeant cognitionem: alit tamen nec hoc admitti potest. Plures enim, quibus vnum beneficium concessum diuerso tempore, iura aequalia habent, nec vnus est personale, alterius reale, sicque casus de beneficiis maxime dissimilis casui de quo hic agitur, in quo vnus tantum ius personale habet, alter vero reale. Quodsi vero adessent textus Iur. Canon. ex quibus per abstractionem formari posset principium generale, in collisione iurium, ius prioris semper praefendum esse, licet posterioris ius sit reale, tum omnino aliter determinandum esset, quid sub data hypothesi in propositione demonstrata iustum sit. Licet tandem prouocare quis vellet ad regulam iuris: qui prior tempore potior iure: notum tamen est, hanc regulam vim suam perdere, si ius posterioris est fortius.

§. XXI.

Ex hoc principio generali fluit prono alueo sequens *& corrolariis* propositio: *Si contingit circa feudum expectantia promissum mutatio, quae efficeret feudum domino aperiri, nisi post iam concessam expectatiuam talis dispositio facta, quae aperturae casum ab existentia reprimit, tum quando adest, qui iam eo tempore dominium vtile feudi actu habet, secundum ius positium expectatiuarius non succedit.*

§. XXII.

Hinc porro inferre licet, secundum ius positium: *illustratur,*

1) *Si expectatiua in casum mortis concessa, & moritur iam vltimus possessor sine legitimis successoribus feudalibus, tum tamen, quando adsunt simultanee inuestiti, siue ante, siue post concessionem expectatiuae simultaneam inuestituram*

C

ram impetrauerint, expectatiuarium non succedere: Conf.
BRUNNEMANN Conl. 2C.

II) Si feudo post expectatiuae concessionem alienato contingit tale quid, quod, si feudum alienatum non esset, efficeret, illud domino aperiri, expectatiuarium non succedere, nec posse eum a possessore feudum reuocare.

§. XXIII.

2) simplici-
ter:

Vt casus aperturae talis sit, in quo expectatiuarius in feudo succedere potest, requiritur in dubio tam secundum naturale, quam secundum ius positium, feudum apertum domino II) simpliciter apertum factum esse. In dubio enim sequendum esse id, quod ordinarium est, secundum utrumque ius valet. Ordinarium vero esse, dominum expectatiuam concedentem supponere casum aperturae, quo ei feudum simpliciter aperitur, dubio caret.

Licet nullam videam rationem, cur dominus non possit expectatiuam etiam ita concedere, vt, licet feudum ei tantum ad tempus aperiarur, tamen expectatiuarius succedere debeat, cum tamen per temporis tractum, per quod feudum apertum est, eo vti frui possit expectatiuarius & nullius ius eo laedatur; id tamen in dubio non praesumendum esse vitro largior.

§. XXIV.

3) per causam efficien-
tem, quam
expectati-
ua sub se
continet,
quae,

Vt casus aperturae talis sit, in quo expectatiuarius ad successionem admittendus, requiritur, tam secundum ius naturale quam secundum ius positium III) causam efficien-
tem aperturae esse talem, quam expectatiua sub se continet. Id quod per se patet.

Cum dentur variae causae efficientes aperturae, in applicatio-
ne huius requisiti ad casus obuenientes nullum interest, quomodo
causae

causae efficientis aperturae in expectatiuae concessione mentio facta, siquidem eius mentio facta est, cum fieri possit, nihil de ea dictum esse. Operae itaque pretium erit, hoc requisitum ulterius euolui.

§. XXV.

Tam secundum ius naturae, quam secundum ius positium, si in expectatiuae concessione nulla certa causa efficiens aperturae expressa est, quae existit, perinde est. Si vero certa quaedam causa efficiens aperturae expressa est, quando feudum aperitur quidem, sed non per expressam in expectatiuae concessione causam efficientem, expectatiuarius in feudum non succedit, ita, ut nec admittendus sit, nisi post existat, quod esset causa efficiens aperturae in expectatiuae concessione expressa, nisi iam antea feudum apertum factum esset. In priori casu enim semper existit causa efficiens aperturae, sub expectatiua comprehensa, si modo vna causarum efficientium aperturae existat. In posteriori casu vero ea non existit, nec ideo ad existentiam venit, quoniam ex post existit, quod esset causa efficiens aperturae in expectatiuae concessione expressa, nisi iam antea apertum factum esset feudum, cum feudum per vnam causarum efficientium aperturae semel apertum factum, per alteram ex post aperiri nequeat. Hincque patet, secundum ius naturae veram esse propositionem demonstrandam. Secundum ius positium vero idem valere arg. c. 6. de Rescriptis in 6to & silentium legum posituarum euincunt.

Quando
prae-
cise cer-
ta quaedam
esse debeat,
quando ve-
ro non,

§. XXVI.

Hinc fluit, quod si in expectatiuae concessione mors & quid, si pro causa efficiente posita & contingat per feloniam vel re. certa quae-
futa.

dam requiritur, pro futationem feudum aperiri, expectatiuarium non succedere, licet ex post determinatus mortis casus existat, tam secundum ius naturae, quam positium.

Et ita communiter DD. sentire satis notum est, licet sint, qui dissentiunt. Vid. STRVVI Synt. Iur. feud. cap. VII. §. 5. num. 7. & §. ibique alleg. Cum vero STRVVIUS cum iis, quos tanquam consentientes laudat, nondum omnia, quae huc pertinent, exhauserint, meum erit ad magis specialiora, praemisso principio generali, descendere.

§. XXVII.

casum di-

Si contingit, feudum, expectantia in casum mortis promissum, aperiri domino per feloniam, hunc vero feloniae poenam remittere, & tum per mortem ex post ei aperiri feudum illud, expectatiuarium, tam secundum ius naturae, quam etiam secundum ius positium ad successionem est admittendus. Quoniam enim sub hac hypotheti post remissionem feloniae feudum non amplius apertum est, per mortem, tanquam causam efficientem, aperitur feudum, sicque conditio in forma specifica impleta est, & adest causa aperturae in expectatiuae concessione expressa, hinc expectatiuarium sub data hypothese ad successionem admittendum esse secundum ius naturae, & etiam, cum fileant leges positivae secundum ius positium, dubio caret.

§. XXVIII.

veritate iu-

Si contingat, sub hypothese §. praeced. feudum aperiri per refutationem, aut expectatiuarium probare possit, per collisionem domini cum vasallo possessore, illum, mediante refutatione, dolose impedire voluisse, ne per mortem aperiat-
tur feudum, casu mortis existente expectatiuarium succedit,
tam

tam secundum ius naturae, quam secundum ius posituum.
Secundum vtrumque ius enim, dolus nemini debet patrocinari.

§. XXIX.

Si in expectatiuae concessione expressa est certa causa efficiens aperturæ, tum quidem, quando non sunt adiectæ determinationes individuales, quoad successionem expectatiuarii, perinde est, sub quibus circumstantiis expressa causa aperturæ existat. Si vero adiectæ sunt determinationes individuales, cum omnibus iis causam aperturæ expressam existere necesse est, in quo ius naturæ & posituum conspiciunt. In priori enim casu iam tum existit aperturæ causa, sub qua feudum promissum, si modo adiecta causa existat, siue sub his, siue sub aliis circumstantiis existat. In posteriori casu vero non existit, nisi omnes determinationes individuales simul existant. Et, prout ex ipso demonstrandi modo patet, secundum ius naturæ veram esse propositionem demonstrandam: ita ex silentio legum posituarum, nihil de hoc casu disponentium, patet, eam etiam secundum ius posituum veram esse.

Sic e. g. si pro causa aperturæ generaliter posita mors vasalli siue liberis, siue hic, siue ille vasallus siue liberis moriatur, modo per mortem feudum aperiatur, perinde est. Si vero causa hæc aperturæ adiectas habet determinationes individuales, veluti si Titius, si præfens vasallus, siue liberis moritur, præcise Titium, seu præsentem vasallum siue liberis mori, & per eius mortem feudum aperi, necesse est. Casum, quæ dicta sunt, illustrantem, vide apud FABRYM in der Saats-Cantzley P. XIII. p. 464. seqq.

§. XXX.

Ut casus aperturæ talis sit, in quo expectatiarius ad 4) ipsum successionem admittendus, requiritur, tam secundum ius naturæ, quam secundum ius posituum, quod aperi-

tur, sub expectatiua esse comprehensam. turae, quam secundum ius positivum, IV) tale feudum apertum factum esse, quod expectatiua sub se continet. Id quod per se patet.

§. XXXI.

Si itaque expectatiua ad certum feudum directa, illud praecise feudum aperiri, necesse est, ut expectatiuarius ad successionem admittatur. Si vero ad certum feudum non directa est, unum ex feudis eius, qui expectatiuam concessit, aperiri, sufficit.

Et haec sufficient de primo requisito ad successionem expectatiuorum in feudum apertum necessario. Progredior iam ad secundum requisitum.

MEMBRUM II.

DE SECUNDO REQUISITO AD SVCCESIONEM
EXPECTATIVARIORVM IN FEVDVM APERTVM NECESSARIO.

§. XXXII.

Thema huius membri determinatur.

Quod secundo loco supra (§. 18.) posui requisitum, ad successionem de qua loquor necessarium, est, expectatiuam esse validam. Ut vero hoc requisitum adesse dici possit, requiritur: 1) expectatiuam ab initio esse valide concessam, & 2) tempore eo, quo expectatiuarius vi eius succedere vult, eam nondum esse extinctam. Quae cum ita sint, larissimus mihi aperitur campus, dum huius secundi requisiti explicationem aggredior. Ast, ne trita & vulgaria, ab aliisque vel centies dicta, hic repetam, quaedam delibare, quam omnia quae huc pertinent, exhaurire malo. Sic itaque, quod validam expectatiuae concessionem attinet, tantum, quid hodie iustum sit circa concessionem expectatiuae in feuda imperii maiora, hic euoluere placet, licet doleam,

doleam, quod mihi non ad manus sit Dissert. de limitata imperatori potestate in concedendis expectatiuis in feuda imperii maiora, quae Argentorati 1750. auctore Ioan. Godofr. FEIGLERO prodit. Quod vero attinet alterum thema, tantum nonnullos casus extinctae expectatiuae feudalis sub examen vocabo.

§. XXXIII.

Si Imperator hodie expectatiuam in feuda imperii maiora valide concedere vult, requiritur, si feudum est Electoratus seu dynastia est, etiam collegii principum consensus accedere debet. Sancitum enim est in Cap. Nov. Art. XI. §. 10. „Wann auch inskünftige Lehen dem Reich durch Todes „Fälle oder Verwürekung eröffnet und ledig heimfallen „werden, so etwas merckliches ertragen, als Churfürsten- „thümer, Fürstenthümer, Graffschafften, Herrschafften und „dergleichen, die sollen und wollen wir, die Churfürsten- „thümer, ohne des Churfürstlichen Collegii, die Fürsten- „thümer, Graff und Herrschafften, Städte und dergleichen „aber, ohne des Churfürstlichen, Fürstlichen, auch (wenn „es nemlich eine Reichs Stadt betreffen thut) Städtischer „collegiorum consensus ferner niemand leihen, auch nieman- „den einige Expectantz oder Anwartung darauf geben.“ Haec expressa legis verba satis euincunt propositionem demonstrandam, dum verba: *so etwas merckliches ertragen*, satis euincant, hunc textum loqui tantum de feudis imperii maioribus, & reliquas propositionis demonstrandae partes ipsa textus verba contineant.

Requisita, hodie ad validam expectatiuam in feuda imperii maiora, necessaria determinantur.

Quod attinet consensum collegii ciuitatis, eius in ipsa propositione nullam feci mentionem, licet in modo excitatis capitulationis verbis, & eum nonnunquam requiri, dicatur. Ast salua res est. Textus enim loquitur tam de reinfudatione, quam de expectatiua,

ua, & licet de ciuitatibus, quippe quae feuda non sunt, nec reinfudatio, nec expectatiua praedicari possit, sicque non satis pateat, quo sensu hic, quae de ciuitatibus imperialibus dicuntur, accipienda sint: tamen, si quod meum est iudicium, quae de ciuitatibus imperialibus dicuntur, ad expectatiuas plane applicari nequeunt, sed potius de prima infeudatione accipienda sunt, vt sensus hic sit: quod, si ciuitas imperialis de nouo infeudanda, id fieri debeat cum consensu ciuitatum imperialium, quae est Ill. MOSEI in der *Einleitung zum Reichs-Hofraths-Proceß* P. 3. Cap. 2. §. 11. de horum verborum sensu, sententia. Licet enim nec haec interpretatio cum legum verbis satis conueniat, inde tamen defendenda, quod verba alium sensum habere nequeant. Tentauit quidem saepius, an non, praesertim ope actorum publicorum, alius sensus erui possit, at haecenus frustra. Parum tamen absuit, quin in eam inciderim sententiam, ea, quae de ciuitatibus imperii dicuntur, intelligenda esse de feudis, quae ciuitates imperiales ab imperio habent. At cum in textu inter ipsas res, de quarum collatione loquitur, non feuda ciuitatum, sed potius ipsae ciuitates (Städte und dergleichen aber) enumerentur, nec haec interpretatio carer suis difficultatibus. Ill. MOSEI interpretationem itaque meam facere, quam nouam, nullius auctoritate stipatus, defendere malui.

§. XXXIV.

De praescientia eorum, qui consentire debent, si Imperator expectatiuam in feuda imperii maiora concedit.

Si adest eorum consensus qui secundum §. praec. consentire debent, expectatiua ab Imperatore in feuda imperii maiora data, valida est, siue consensus praecedat ipsam concessionem, siue eam subsequatur. Capitulatio enim requirit tantum in genere consensum, cum itaque tam antecedens, quam subsequens consensus, seu ratihabitio, sit consensus, praetereaque regula interpretandi notissima sit: verba generaliter posita, generaliter etiam esse accipienda, veritas propositionis demonstrandae in aprico iacet.

Non me fugit quidem defendere alios, praecise consensum antecedentem requiri, eosque ratihabitionem excludere, ideo, quoniam in textu, ex quo demonstratio desumta, expressis verbis dicitur:

tur: *Vorwissen und Consens*, vocem *Vorwissen* vero denotare praescientiam. Ast primo nego & pernego vocabulum *Vorwissen* denotare praecise praescientiam, cum potius, si verba *Vorwissen* und *consens* non pro Synonimis habenda sint, attamen non nisi eatenus differant, quatenus differunt, scire & consentire. Teste enim communi loquendi vsu, non solemus semper tam accurate loqui, vt praecise per praefixum *Vor*, speciem scientiae (des *Wissens*) quae praescientia est, et stricte sub voce *Vorwissen* venit, intelligamus, sed potius, si haec est loquentis mens, dici solet, *vorhergehender consens*, seu *Einwilligung*. Secundo, si etiam vocabulum *Vorwissen* hic in strictissimo suo significato denotaret praescientiam, tamen non praecise ad validitatem expectatiuae requiritur, eorum, qui consentire debent, consensus praecedens, si modo rathabitio subsequatur. Si enim eo, cuius praescientia requiritur, ratio expectatiua concessa est, is vero ex post consentit, sique rathabet eam, per hanc rathabitionem vitium purgatur et actus fit retro validus, dum per rathabitionem, quae sequitur, fit simul tacita renunciatio iuris, quod praescire debuisset consentiens id, in quod consentit. Recte itaque MOSERVS l. c. §. 12. et MASCOVIUS l. c. in *Diss. de expectatiuis in feudis imperii* §. 31. rathabitionem hic sufficere, existimant.

§. XXXV.

Conclusum dicitur *collegiale* (*Collegial-Schluss*) si formatum per vota membrorum collegii congregatorum. Econtra vero *conclusum* dicitur *extracollegiale* (*Extracollegial-Schluss*) si formatum per vota membrorum collegii non congregatorum, sed seorsim votantium. Vt itaque *consensus collegialis* (*Collegial Bewilligung*) fit, qui per *conclusum collegiale* declaratur: *consensus extracollegialis* (*Extracollegial Bewilligung*) vero, qui per *conclusum collegii extracollegiale* declaratur. Negari tamen nequit, *conclusum collegiale* etiam idem esse ac *conclusum collegii*, id est, a collegio quodam formatum, siue *collegiali-*

Conclusio collegialis & extracollegialis, vt & consensus collegialis & extracollegialis definitio.

D

ter

ter, siue extracollegialiter formatum sit; & per consensum collegialem etiam intelligi posse conclusum collegii per vnanimitiam formatum. Vnde in interpretatione, quoties hi termini occurrunt, ex contextu definiendum est, in quo sensu iis sit vsus verborum auctor. Ego vero in sequentibus cum his terminis priores coniungo notiones.

§. XXXVI.

An consensus in expectatiua in feuda imperii maiora, debeat esse collegialis.
Si adest eorum, qui iuxta §. 33. consentire debent, consensus, expectatiua ab Imperatore in feuda imperii maiora concessa valida est, siue consensus eorum sit collegialis, siue extracollegialis. Lex enim, nimirum Art. 11. §. 10. Cap. Nov. quae requirit consensum, non distinguit inter consensum collegialem, & extracollegialem, sicque cum lege non distinguente, nec nostrum sit distinguere, si consensus adest, perinde est, siue sit collegialis, siue extracollegialis consensus.

Est quidem KLOCKIUS de contributionibus c. 6. n. 128. seqq. in ea haeresi, quod semper consensus collegii debeat esse collegialis, dum l. c. inquit: „probe notandum est, de iure actus vniuersitatis vel collegiorum non aliter valere, quam si collegialiter peragantur, nec sufficit, si postmodum separatim vel particulariter consensus superueniat. Adeo vt non sufficiat ratificatio, cum a principio nullum sit, nisi illa fiat collegialiter.“ Quae thesis, si vera esset, licet lex non nisi generatim consensum requirat, eum tamen collegialem esse debere, nec ego negare audeam. Ast, prout KLOCKIUS non probauit hanc thesin, ita nec probari potest, sed potius generatim dicendum est: si adest consensus collegii seu vniuersitatis, actus eorum valet, siue is sit collegialis, siue extracollegialis, nisi lex consensum collegialem pro forma requirat. Ad sollemnitates & formalia enim pertinet, a collegio aliquid collegialiter fieri. Hinc etiam in aliis ipsius Copitulationis locis collegialis consensus expressis verbis requiritur, veluti Art. 8. §. 2. Art. 11. §. 19.

§. XXXVII.

§. XXXVII.

His ex doctrina de valida expectatiuae concessione delibatis, quaedam etiam ex doctrina de modis, quibus expectatiua extinguitur, delibare placent. Operae pretium enim esse iudico, inquiri: 1) An facta feudi alienatione, illico extinguatur expectatiua? 2) An, si feudum aperitur simultanee inuestitis vel ex pacto successorio succedentibus, expectatiua pro extincta habenda sit? 3) An expectatiuarius in concursu cum aliis semel exclusus, semper exclusus sit? 4) An, si contingit quidem, feudum domino simpliciter apertum factum esse, aut non per causam aperturae causam efficientem, quae in expectatiuae concessione expressa est, expectatiua adhuc subsistat? Sunt enim hae quaestiones in utramque partem disputabiles, & differunt etiam in iis decidendis DD. Cum vero ex vnicò principio fluat responsio ad eas, praemisso hoc principio, responsio addenda.

Quatenus hic de casibus extinctiuae expectatiuae agendum.

§. XXXVIII.

Quoties contingit feudum expectantia promissum in eum statum venire, ut casum aperturae talem, in quo expectatiuarius succedere potest, existere impossibile sit, toties expectatiua extinguitur. Ast licet alia quaedam mutatio contingat, quae tamen eum effectum non producat, expectatiua non extinguitur. Tum enim in priori casu conditio numquam existit, sicque totum negotium a conditione dependens resoluitur. Quod cum in posteriori casu non contingat, nec in eo expectatiua extinguitur.

Principium generale, ex quo fuit quaedam mutatio motarum decisio.

§. XXXIX.

Ex posteriore propositionis parte fluit:

- I. Si feudum alienatur, expectatiuam non illico extingui.
- Notum est DD. in eo inter se non convenire. an, si feudum alienatur, expectatiuario competat ius opponendi se

Tres priorae quaestiones & resoluntur.

feudum reuocandi. Alii, & quidem plerique, simpliciter affirmant, feudum sine consensu expectatiuarii posse alienari, & per consequens expectatiuario nec alienationem impediendi, nec etiam feudum alienatum reuocandi ius tribuunt. Alii simpliciter negant hoc, veluti MOSERVS in *der Anleitung zum Reichs-Hofraths-Proceß* P. 3. cap. 2. §. 51. Alii vero tantum in eo casu affirmanti responsioni subscribunt, si expectatiua inuestitura confirmata est, veluti HORN in *Access. ad Jurispr. Feud. a Flammaccio editis* c. 12. §. 17. BECK de *consensu feudali* §. 27 seqq. BRUNNEMANNVS Cent. 3. *Decis.* 3. BAYER de *inuestitura feudali* §. 51 seqq. Conf. Illustr. MOELLERVS *Vsus practicus distinctionum feudalium* cap. 12. *Dist.* 10. n. 4. Licet vero sub eorum signis militem, qui sententiae affirmatiuae simpliciter subscribunt, ideo tamen expectatiuam illico pro extincta non habeo, quoniam feudum est alienatum, cum nihilominus fieri possit, feudum adhuc domino simpliciter apertum fieri, licet iam sit per alienationem in alios translatum.

- II) *Licet feudum simultanee inuestitis vel ex pacto successorio succedentibus aperiatur, ique succedant, tamen ideo expectatiuam pro extincta non esse habendam.*
- III) *Expectatiuarii, qui in concursu expectatiuariorum plurimum excluditur, expectatiuam ideo non extinguunt, licet haec exclusio efficiat expectatiuam diutius expectare debere.*

Quoad haec tria corollaria, obici quidem posset, in omnibus his casibus expectatiuam pro extincta habendam esse, quoniam, licet in dictis casibus non impossibile sit, feudum aliquando domino simpliciter aperi, tamen apertura non fiat, dum feudum adhuc penes primum acquirentem, aut eius legitimos successores est. At respondeo, nec hoc requiri, vt expectatiuarius in feudum apertum succedere possit. Vid. infra (§. 47).

§. XL.

Ex priore propositionis §. 38. demonstratae parte vero sequitur, *expectatiuam illico extinguere, si feudum apertum factum domino, per aliam aperturae causam efficientem, ac ea est, quam expectatiua sub se comprehendit, nisi dominus aperturae sibi factae renunciet.* (S. 27). Responso ad quaestionem quartam.

MEMBRUM III.

DE TERTIO REQUISITO, AD SVCCESIONEM
EXPECTATIVARIORVM IN FEVDVM APER-
TVM NECESSARIO.

§. XLI.

Tertium & vltimum requisitum, ad successionem expectatiuariorum in feudum apertum, necessarium, iuxta superiora (§. 18.) in eo consistit, quod expectatiuius, qui succedere vult, ab alio, cum quo concurrit, non excludatur. Licet vero primo insuitu videatur nec hoc argumentum specialem pertractationem mereri, cum doctrina de concursu expectatiuariorum, & quid circa eum iustum sit, iam satis ab aliis excussa; vel ideo tamen quaedam de eo hic monenda sunt, quoniam in omnibus communi sententiae subscribere nequeo. Connexio.

§. XLII.

Concursus expectatiuariorum tum existere dicitur, si feudum ita apertum factum, ut ad sint plures, qui ex diuersis expectatiuis in illud succedendi ius habent. Expectatiuariorum concursus quid sit?

Fieri potest plures adesse expectatiuios, qui succedendi ius habent in feudum apertum, nec tamen expectatiuariorum concursum existere, veluti si plures ad sint, quibus vna eademque expectatiua competit. Hinc patet cur definitioni inserta sit illa determinatio: *ex diuersis expectatiuis.*

D 3

§. XLIII.

§. XLIII.

Regula generalis de expectatiuorum concursu.

Si adest concursus expectatiuorum, secundum ius feudale naturale semper & in omni casu obtinet regula: qui prior tempore potior iure. Ast secundum ius feudale posituum haec regula duplicem admittit exceptionem, nimirum 1) si expectatiua tempore posterior inuestitura euentuali confirmata est; 2) si utraque expectatiua quidem nuda est, ast posterior expectatiuarius, postquam feudum iam apertum factum, cum eo inuestitus est. Secundum ius naturae enim in genere & simpliciter obtinet regula: qui prior tempore, potior iure, quidni itaque & hic obtineret?

Secundum ius posituum vero in concursu iurium, quorum vnum personale, alterum vero reale est, hoc vincit illud. At enimvero, cum concursus expectatiuorum existat demum, si feudum iam apertum factum ita, vt expectatiuariis successio deferatur (§. 42.), sicque tum feudum domino simpliciter apertum sit (§. 23.), quo facto expectatiuarius, cuius expectatiua inuestitura confirmata est, iam actu dominium utile feudi, hincque ius reale, habet, quo etiam gaudere incipit expectatiuarius, qui nudus quidem est, ast post iam apertum feudum primus inuestituram impetrauit. Quae cum ita sint, non possunt non secundum ius posituum dictae exceptiones locum habere. Plures vero exceptiones ex legibus posituiis probari nequeunt, hincque in reliquis casibus obtinere id, quod iuris naturalis est, & per consequens, in iis tempore priorem expectatiuarium excludere posteriorem, dubio caret.

Quoad ius naturae consentiunt, qui secundum illud, quid hic iustum sit, definiuerunt. Conf. LANGEMACK l. c. §. 35. MASCOV de expectatiuis in feuda imperii §. 36. Ast quoad ius posituum non omnes consentiunt. Plerique distinguunt, an vnus possideat, an vero

vero neuter possideat. In priori casu possessori victoriam pollicentur, licet tantum in possessorio, non vero in petitorio. In posteriori casu quidem in regula ad temporis prioritatem respiciendum esse iubent, at tamen excipiunt non solum casum primum a me exceptum, sed & addunt aliam exceptionem, si nimirum vnus expectatiua generalis, alterius vero specialis est. Tum enim specialem simpliciter vincere generalem defendunt. Sed cum hic non loquar de victore in possessorio, nec priorem distinctionem curo, mihi que sufficit, solam possessionem ad victoriam in petitorio non sufficere, nec eos negare, qui possessionis prius apprehensae rationem habent. Quod vero attinet exceptionem casus posterioris a me neglectam, non possum non, quin de ea §. sequentem addam, vt appareat, me non sine sufficiente ratione a communi sententia recedere.

§. XLIV.

In concursu expectatiuorum eam, cuius expectatiua specialis est, simpliciter praefendum esse ei, cuius expectatiua generalis est, falsissimum est. Secundum ius naturae enim simpliciter obtinet regula: qui prior tempore prior iure est. Hinc, si secundum ius posituum & in hoc casu exceptio locum haberet, leges positivae adesse deberent, eam probantes. Tales itaque cum desint, dicta thesis falsissima est.

Casus quidam specialis expenditur.

Mirari satis nequeo, quomodo, quam falsam esse defendo, cuius, quantum scio, auctor est HARTM. PISTOR. L. 2. Q. 29. tantum applausum meruisse, vt communis DD. schola eam pro vera habeat, & nec STRYKII seu potius WILDVOGELII auctoritatem, qui in Diss. de concursu expectatiuae generalis & specialis eius falsitatem perspicue satis demonstrauit, eam haecenus de fede suorum iterum deicere potuisse. Ego vero in STRYKII castra transeo, conuictus argumentis, quibus l. c. usus est, & contentus responsione ad leges, quae obflare videntur, ibi obuia. Hoc vnicum tantum addo, eos, qui defendunt regulam: qui prior tempore prior iure, etiam in concursu expectatiuae specialis cum generali exceptionem admittunt.

admittere, non minus exceptionem admittere debere in eo casu, quo expectatiua determinata & indeterminata concurrunt, ita ut determinata semper indeterminatae sit praeferenda, licet hanc exceptionem silentio praetermittere soleant.

§. XLV.

Comexio.

Absolutis tribus requisitis ad successionem expectatiuariorum in feudum apertum necessariis (§. 18.), statim ad alia progredi possem, nisi non inutile fore iudicem, quaedam de nonnullis requisitis, quae necessaria esse videntur, licet talia non sint, addi.

§. XLVI.

Duo falsa

Si adsunt requisita in tribus antecedentibus membris evoluta, expectatiuarius ad successionem est admittendus, licet, si etiam expectatiua investitura confirmata est, eius renouatio omissa sit. Cum haec thesis ab Ill. GEORGIO LYDOVICO BOEHMERO in commentatione iuris feudalis de investiturae simultaneae eventualis non desiderata renouatione, eiusque impuni omissione satis enicta, & in libro singulari de indole & natura expectatiuae & investiturae feudalis & de huius renouatione vberius discussa, sicque iam omnia exhausta sint, ad has doctas commentationes me remittendo, demonstrationem addere, superuacaneum esse iudico.

§. XLVII.

requisita re-
iiciuntur.

Si adsint requisita in tribus antecedentibus membris evoluta, expectatiuarius in feudum apertum succedit, licet apertura non contingat, dum feudum adhuc apud primum acquirentem eiusue successores feudales est, sed potius apertum fiat feudum, postquam iam ad alios peruenit, veluti ad simultaneae investitos est deuolutum, vel per alienationem
in

in extraneam est translatum. Licet enim expectatiuae concessio sit strictae interpretaationis, tamen dici & defendi nequit, eam esse restrictiue intelligendam. At enimvero restrictiua potius, quam stricta interpretaatio esset, si ita intelligenda, quod aperturae casus existere debeat, dum feudum adhuc est penes primum acquirentem eiusue successores feudales, nec amplius vi eius succedi possit, si apertura contingit, dum feudum iam per alienationem aliove modo ad alios peruenit. Quae cum ita sint, inde sequitur quod erat demonstrandum.

Licet tot essent de expectatiua feudali sat doctae commendatio, nes, hactenus tamen nullibi hanc quaestionem, quam hic decisam habes, motam & resolutam inuenire licuit. Exinde tamen, quod plerumque DD. feudo alienato expectatiuam pro extincta habeant, & non nisi actionem ad interesse expectatiuario concedant, patet eos, ad minimum quoad alienationem, non admittere quod ego defendo, nimirum non requiri feudum ante alienationem apertum fieri, sed potius, si feudum expectantia promissum alienatur, & post factam alienationem aperitur, modo adsint tria requisita, ad successionem expectatiuarii necessaria, expectatiuarium tamen ad successionem esse admittendum. Sed nec desse, qui & quoad alienationem mecum sentiunt, patet ex praeiudicio in *LEYBERT Dill. de iniquitate & recto usu expectatiuarum* §. 50. obuius. Caeterum ideo non nego, dari casus, in quibus necesse est feudum aperiri ante alienationem, & in genere, dum adhuc penes primum acquirentem eiusue successores feudales est, veluti, si aperturae casus ita determinatus, quod existere debeat, dum feudum adhuc penes hos est (§. 29). At cum in hoc casu expectatiuarium ideo non succedat, quoniam *unum requisitorum* ad successionem necessariorum deficit, salua mea thesi hoc admittere possum.

E

CA-

CAPVT. III.

DE

IIS, QUI VI EXPECTATIVAE SVCCEDUNT, ET QVO ORDINE SVCCEDANT.

§. XLVIII.

*Principium generale de iis qui succedunt & successione or-
dine.* Si vi expectatiuae in feudum succeditur, ad successionem veniunt is vel illi, qui tempore eo, quo casus successionis existit, expectatiuam habent, nulla gradus aut lineae proximitate, respectu ultimo defuncti vasalli, attendita. Cum enim, si vi expectatiuae succeditur, fundamentum totius successionis sit ipsa expectatiua, non vero aghatio, quod eo tantum respiciendum sit, quis expectatiuam habeat, eo tempore, quo successionis casus existit, non vero ad lineae & gradus proximitatem, respectu ultimo defuncti vasalli, dubio caret.

Hic itaque idem obtinet, quod in successione simultanee inuestitorum in feudum obuenit. cum constet, quod, si ex iure simultanea inuestiturae in feudum succeditur, nec gradus, nec lineae proximitatis ratio habeatur. WERNHER *Obs. ract. P. 4. obs. 145.* MAYER *S.I.F. Cap. 5. §. 14. n. 3.* CARPZ. *Disp. Leud. V. 1. tb. 49.* IDEM *P. 3. C. 29. D. 8.* BERLICH *P. 2. Conc. us. 53. n. 100.* Nolim vero confundas cum hac successione, de qua hic loquor, successionem in ipsam expectatiuam feudalem, de qua exstat Dn. PRAESIDIS *Diff. de successione in expectatiuam feudalem.* In ea enim omnino ad gradus & lineae proximitatem, respectu ultimo defuncti expectatiuarii, est respiciendum.

§. XLIX.

Applicatio eius. Si, existente casu successionis in feudum expectantia promissum, vnus adest, cui solum expectatiua competit, is solus succedit in feudum apertum: Si vero plures adiunt, pe-
nes

nes quos est expectatiua, hi omnes succedunt, & diuidunt inter se feudum, in qua diuisione tanta feudi pars cuiilibet est assignanda, quanta est sua rata expectatiuae. Cum enim in successione expectatiuariorum in feudum apertum expectantia promissum, vnicum successionis fundamentum sit expectatiua, & qui expectatiuam habent tempore aperturae succedant (§. 48.), quod etiam eatenus succedere debeant, quatenus expectatiua penes eos est, sicque vera sit propositio demonstranda, dubio caret.

§. L.

Hinc fluit:

- I) *Si tempore aperturae feudi primus acquirens expectatiuae adhuc uiuit, isque vnus est, eum totum feudum* *ad casu*
acquirere, vel, si plures adsunt primi acquirentes expectatiuae, eos inter se feudum aequaliter diuidere:
- II) *Si primus acquirens expectatiuae iam mortuus est, isque reliquit successores in expectatiuam, ii, in quos per successionem in expectatiuam ea translata est, succedant, & quidem pro rata expectatiuae iis competentis.*

§. LI.

Si Titius, qui expectatiuam acquisiuit, moritur, relictis tribus filiis, Meuo, Cnio, Sempronio, qui in expectatiuam successerunt, tumque coningit, his tribus filiis adhuc *speciales.*
uuentibus, feudum ita aperiri, ut expectatiuarii ad successionem sint admittendi, Meuius, Cnius, & Sempronius aequis partibus succedant. Si vero tempore aperturae Meuius iam est mortuus, relictis tribus filiis, Tulio, Antonio, Seio, Cnius adhuc uiuit, Sempronius autem itidem naturae debitum iam reddidit, superstiti vnico eius filio Lepido, tum,

vi expectatiuae, tres Meuii filii, Tullius, Antonius, Seius, cum Caio adhuc viuento patruo suo & praemortui patruu Sempronii vnico filio Lepido, ad successionem in feudum apertum sunt admittendi, feudumque ipsum in tres partes est diuidendum, quarum tres Meuii filii vniam, Caius vniam, & vnicus Sempronii filius Lepidus vniam accipit. Cum enim per principia de successione in expectatiuam feudalem a Dn. PRAESIDE in *Diss. cit.* §. 28. stabilita, in primo casuum in ipsa propositione decitorum expectatiua sit penes tres Meuii primi acquirentis filios, aequis partibus, in secundo vero per Caium adhuc viuentem, Meuii tres filii & Sempronii vnicus filius a successione in expectatiuam non excluduntur, sed tamen non nisi pro tertia parte, quae parentum erat, expectatiua penes eos sit, casus, quos propositio demonstranda sistit, ita decidendos esse, prout sunt decisi, vi principii in §. 48. demonstrati, patet.

§. LII.

Quorsum in casuum huius generis de cisione vnice respiciendum. Si casus, qui concernit successionem expectatiuariorum, decidendus est, omnia eo redeunt, vt determinetur, penes quem, & pro quanta parte penes eum sit aperturae expectatiua. De eo enim si constet, vi (§. 49.) per se patet, quis, & quatenus quilibet eorum, succedat.

Ex hac breui, & vt spero, perspicua theoria de iis expectatiuariis, qui in feudum apertum succedunt & ordine successionis hic obseruando, per se patet, eos, qui defendunt, successionem expectatiuariorum in feudum apertum fieri, si adfunt plures primi acquirentis expectatiuae nepotes, in stirpes & non in capita, a veritate non aberrare. Vid. STRVV. *Syntagma Iur. Feud. cap. 7. Aph. 8. num. 3.* BERLICH *Concl. pract. P. 2. C. 74. n. 69. seqq.* Hoc vero quin moneam non possum non, non satis concinne quaeri: An plures nepotes primi expectatiuarii in feudum apertum in capita, an vero

vero in stirpes succedant? cum potius ita quaerendum sit: An in successione in expectatiam feudalem tum, si adsunt plures primi acquirentis nepotes, successio in stirpes, an vero in capita fiat? Omnia enim hic dependent a successione in expectatiam ipsam. Caeterum theoria in hoc capite enucleata, facile extendi poterit, ad magis specialia descendendo & plures casus singulares expendendo, id quod tamen non opus esse iudico, cum vi principiorum hic stabilitorum singuli casus facile decidi possint. Pertinet huc casus ille, quem silit & ad quem vnice directa est THEOD. BERGERI Diff. de successione in feudum apertum expectantia promissum, qui concernit expectatiam restrictam ad vitam primi acquirentis eiusque filiorum.

CAPVT IV.

DE

IPSA SVCCESIONE EXPECTATIVA-
RIORVM IN FEVDVM APERTVM.

§. LIII.

Ipsa successio expectatiuorum in feudum apertum absol- *Thema hu-*
uitur acquisitione domini utilis feudi & possessionis feudi. *ius capitis*
Qua ratione itaque vtrumque fiat, hic paucis explican *determina-*
dum erit. *tur.*

§. LIV.

Quomodo fi-
Dominium utile feudi expectantia promissi, expecta- *at acquisitio*
tiuarius qui iam euentualiter inuestitus est, eo momento, *dominii*
quo feudum ita apertum fit, vt successio in illud vi exspe- *aperti;*
ctatus locum habeat, ipso iure acquirit. *Ab expectatiua utilis feudi*
rius, qui nondum euentualiter inuestitus est, illud demum *acquirere debet.*
per inuestituram, a domino faciendam, *Expectatiuarius enim, qui iam euentualiter inuestitus est,*
iam habuit ante aperturam feudi dominium utile conditio- *nale.*

nale. Cum itaque eo momento, quo apertura dicto modo contingit, conditio, sub qua iam habet dominium utile, existat, quin eo momento dominium utile sine vilo nouo facto interueniente, sicque ipso iure, acquirat, dubio caret.

Ast quod hoc secus se habeat, quoad expectatiuarium nudum, inde statim per se patet, quod ei non comperat ante aperturam dominium utile feudo aperto facto ad dominum, a quo mediante inuestitura demum in expectatiuarium transferendum.

§. LV.

2) possessionis
feudi aperti.

Si expectatiuarius in feudum apertum succedens iam inuestitus est, siue per inuestituram, per quam expectatiua fuit confirmata, siue per inuestituram, quam postquam feudum apertum factum est, impetrauit, ast feudum ipsum nondum possidet, quando feudi possessio vacua est, possessionem eius priuata auctoritate apprehendere potest, quod secus, si non est vacua. Si vero nondum inuestitus est, siue feudi possessio sit vacua, siue non, possessionem priuata auctoritate apprehendere non licet ei, nisi haec facultas ei expresse concessa sit, vel videat, se de iure suo periclitari, nisi possessionem apprehendat, tum enim, si possessio vacua est, eam priuata auctoritate apprehendere potest. Expectatiuarius enim, qui iam inuestitus est, tum, quando in feudum succedit, iam gaudet iure possidendi, quo adhuc destitutus est, qui nondum est inuestitus, id quod ex domini utilitatis & inuestiturae definitione statim patet. At enim, cui ius possidendi iam competit, ei licet semper possessionem apprehendere, si vacua est, neuiquam vero, si non est vacua, cum e contra, qui iure possidendi destitutus, numquam possessionem

mem apprehendere possit, nisi in casu, quo, si vacua est possessio, facultas haec ab eo, a quo possessio petenda, expresse concessa est, vel videat, se de iure suo periclitari, nisi possessionem apprehendat, cum in hoc ultimo casu necessitatis fauor excuset apprehendentem.

Sunt, qui simpliciter cuilibet expectatuario, si modo possessio vacua, concedunt facultatem propria auctoritate feudi vacui possessionem apprehendendi, veluti WERNHER *T. 3. P. 4. Obs. 40.* TITIVS *Teutscher Lehn-Recht Cap. 13. §. 19.* aliique. Plerique tamen distinguunt ita, prout ego distingo, & sic bene distinguentes, bene docent. Quod in specie atinet exceptionem secundam in casu, quo expectatuarium nondum inuestitus est, a me admittam, quod mirum & tum apprehensio ab eo fieri possit, si adest periculum iuris amittendi, eius auctor est HILLIGER in *Diss. de vasallo propria auctoritate contra dominum feudi sibi ius dicente §. 14.* eamque pro factis fundata habeo. Et vi huius exceptionis recte defenditur, status imperii semper licere, feudi possessionem, si vacua est, priuata auctoritate apprehendere. Conf. MASCOV *de expectatuiis in feuda imperii §. 42.* MOSER *l.c. Cap. 2. §. 52.*

§. LVI.

Licet expectatuarium nudus, in casu quodam secundum §. praeced. excepto, feudi vacui possessionem propria auctoritate apprehenderit, tamen post factam apprehensionem adire debet dominum, & ab eo inuestituram petere, quae inuestitura accedere debet, ut ipsa successio absoluat, nec repetita, sed prima inuestitura est. Per apprehensionem possessionis enim non sinitur acquiri dominium utile, per se patet. At enimvero cum per hypothesein expectatuarium nudus supponatur, isque non iam habeat dominium utile, id adhuc acquirendum est, quod in casu successione non aliter, quam per inuestituram, fieri potest. Vnde simul etiam liquet, hanc inuestituram esse primam, & talem, quae cum successio

An expectatuarium nudus, licet iam possideat, tamen inuestituram petere debeat?

cessio ipsa nondum absoluta, nisi & dominium vtile iam acquisitum (§. 53.), ad absolvendam successionem requiritur.

Duplici obseruatione haec propositio illustranda. Primo enim ex §. 54. facile patet, cur restricta sit ad expectatiuarium nudum. Si enim inuestitura confirmata est expectatiua, ipso iure expectatiuarius fit dominus vtilis (§. 54.), sicque talis inuestitura, de qua hic loquor, quae ad successionem absoluendam requiritur, vt accedat, nec necesse, nec possibile est. Interim tamen expectatiuarius, cuius expectatiua inuestitura confirmata, renouationem inuestiturae petere debet, de qua demum Cap. seq. §. 60. agendum. Secundo videtur ob textum *l. Feud. 33. pr. tum*, si apprehensio possessionis, ob facultatem a domino concessam, facta, iam eo ipso inuestitura euentuali factas esse, & sic non vniuersaliter vera esse propositio demonstrata. Dicitur enim in textu excitato, si dominus in praesentia parium curiae diuideret: *vade in possessionem*, id pro inuestitura haberi; vnde fluere videtur, concessa feudi apprehensione a domino, euentualiter iam inuestitum esse expectatiuarium cum feudo, cuius possessio est apprehensa. At, cum concessa in litteris expectatiuae facultas feudi aperti possessionem apprehendi non inuoluat talem actum, de quo loquitur hic textus, nec ideo pro iam inuestito habendus est expectatiuarius. Recte igitur obseruauit Ill. PVFFENDORFFIUS in *obs. iur. vniu. P. II. obs. 5.* tum, si per litteras expectatiuae facultas concessa feudi pro ime vacaturi cuiuscunque pro lubitu possessionem apprehendendi, salua tamen expectatiua electione, inuestituram euentualem & traditionem eius feudi factam non esse, quod expectatiuarius postea elegit. Idem vero dicendum esse puto, si expectatiua non quidem generalis est, de qua tantum loquitur PVFFENDORFFIUS, sed & si specialis est.

§. XVII.

Quid iustum sit, si adest apertum, adest contradictor feudum possidens, is autem qui negat minus feudi est, aut tertius. In priori casu si expectatiuarii expectatiua inuestitura confirmata est, is, remedium lenio-

§. LVII.

Si, existente casu successione expectatiuarii in feudum apertum, adest contradictor feudum possidens, is aut dominus feudi est, aut tertius. In priori casu, si expectatiuarius investitura confirmata est, is, remediis senioribus frustra tentatis, quam remediis adipiscendae possessionis, quam etiam rei vindicatione uti potest, cum e contra, si expectatiuarii expectatiua nuda est, non nisi personalis actio contra dominum ei competat. In posteriori casu, si expectatiuarii investitura confirmata est, itidem contra tertium tam remediis adipiscendae possessionis, quam rei vindicatione uti potest, quod secus, si nudus expectatiuarius est, is enim dominum adire debet, qui tamen cedendo actiones liberatur, nec tenetur tertium expellere, & suis sumptibus litem agere. Hac cessione vero facta nudus expectatiuarius, tam remediis adipiscendae possessionis, quam rei vindicatione uti potest. Satis nota sunt, nec hic demum demonstranda, sequentia principia iuris: 1) qui dominium utile iam actu habet, eum posse etiam rei vindicatione uti, & qui iure possidendi instructus, ei competere remedia adipiscendae possessionis, idque in casu opposito secus se habere: 2) Expectatiuarium nudum, licet feudum iam apertum factum sit, tamen dominio utile & iure possidendi nondum gaudere, quod utrumque ius tamen expectatiuarius euentualiter inuestitus eo momento, quo feudum aperitur, acquirit: 3) Promissum cadere in debitum, est tamen solum promissionem, non nisi actionem personalem producere: 4) Qui sentit commodum, penes eum etiam esse debere incommodum: 5) Si feudum domino simpliciter apertum factum, contra quemlibet, praeter expectatiuarium, ei rei vindicationem & remedia adipiscen-

piscendae possessionis competere. Ex his principiis vero, quae quilibet me non praecedente applicare potest, fluunt per se omnia propositionis demonstrandae membra.

Qui singula momenta hic obuenientia partim vltius euoluta, partim auctoritaribus DD. munita legere vult, euoluat, quoad facultatem in dictis casibus remediis possessoris & rei vindicatione vtendi HILLIGERVM l. c. §. 14. seqq. TITIVM l. c. §. 20. quoad ipsa remedia adipiscendae possessionis, quibus vti licet expectatiuario. HORNIVM in Jurispr. Feud. Cap. 12. §. 14. STRVIVM in Syn. 3. w. Feud. Cap. 8. Th. 10. n. 5. quoad ius domini, quod cedendo actiones liberetur, HARTMANN PISTOR. P. 2. Quaest. 25. n. 25. STRV. l. c. C. 7. Th. 7. n. 4.

§. LVIII.

Intra quod
tempus ex-
spectativa-
rius ius
suum perse-
qui debeat.

Si feudum ita apertum factum, vt expectatiuario successio deferatur, is vero in persequendo iure suo negligens est, secundum ius feudale longobardicum, intra triginta annos adhuc petere potest feudum: nisi dominus eum admoneat, & tum ter frustra admonitus non compareat, quo casu ius suum facta trina admonitione amittit. Prima pars propositionis regulam sistens inde probatur, quod praescriptio feudalis requirat tempus triginta annorum, quodque idem tempus etiam requirat praescriptio actionis personalis, in subsidium adhibito principio §. 57. demonstrato. Altera vero, exceptionem continens, euincitur per ipsa legis verba, dum Feudista II. Feud. 24. §. 1. est & alia, ait, ingratitude notanda, si dominus inuestituram pollicendo vasalli fidelitatem petierit: & illo non praestante, dominus tribus vicibus, conueniente tempore interposito, forte septem dierum spatio, ad curiam suam super hoc reclamauerit: & vasallus tribus vicibus citatus a suis paribus iurare noluerit.

Putar

Putat quidem CASPAR BITSCHIVS in *Comment. ad consuet. feud. Lib. 2. Tit. 24. §. 1.* excitatum textum iuris feudalis non loqui de realiter inuestito, nec de mere verbaliter inuestito, sed potius de abusive inuestito, ut itaque videatur eum ad quemlibet expectatiuarium applicari non posse. Ast 1) BITSCHII argumenta euincunt quidem, cum non loqui de realiter inuestito, quod vero praecise de abusive inuestito tantum intelligendus sit, excluso mere verbaliter inuestito, id quidem non satis probauit BITSCHIVS. 2) Si etiam, secundum verba ipsa, textus tantum de abusive inuestito intelligendus esset, tamen ex rationis identitate, ad quemlibet non realiter inuestitum extendi deberet. Caeterum notandum, secundum ius feudale germanicum antiquum intra annum & diem expectatiuarium, feudo aperto facto, ius suum vrgere debuisse, sub periculo illud amittendi, nisi probare potuerit aperturae factae ignorantiam. *Ius feudale Saxonicum Cap. VII. §. ult.* „Ob der Mann verschmehet das Lehn, das dem Herrn ledig wird, und ihm das nicht zuziehet in Jahr und Tag, von dem ist der Herr ledig: der Mann thue denn seine Unschuld dar.“ Cum quo consentit *Ius feudale Alemannicum Cap. 15.* Conf. *Illustr. BOEHMERI Commentatio de simultanea inuestiturae eventualis non desiderata renouatione C. 3. §. 80.*

CAPVT V.

DE

EFFECTV ABSOLVTAE PER SVCCES-
SIONEM EXPECTATIVARIORVM IN FEVDVM
APERVTM ACQUISITIONIS FEVDI.

§. LIX.

Postquam expectatiuarius per successionem vi expectatiuae feudum acquiuit, varios absoluta acquisitio feudi per successionem ex expectatiua producit effectus, quorum potiores hic allegandi & deducendi sunt. Exierunt

Thema huius capituli determinatur.

F 2

vero

vero se potiores hi effectus ratione 1) *renouationes inuestiturae*; 2) *variarum praestationum pecuniarum expectatiuario*, qui feudum acquisiuit, *incumbentium*; 3) *fructuum feudaliu[m] & in genere separationis feudi ab allodio*; 4) *obligationis ex factis antecessorem*, de quibus singulis figillatim agendum.

§. LX.

Effectus absolutae per successionem ex expectatiua acquisita promissum acquisiuit, in casu, quo expectatiua inuestitura fuit confirmata, intra annum & diem, a tempore, quo possessionem est nactus, inuestiturae renouationem petere debet. Tum enim facta est mutatio in manu feruente, ita ut nouus vasallus iam antea sit inuestitus. In hoc casu vero quemlibet nouum vasallum, a tempore, quo possessionem feudi nactus est, intra annum & diem renouationem inuestiturae petere debere, noto notius est.

Alia quaestio est: intra quod tempus feudo aperto facto expectatiarius ius suum persequi debeat? Quod sit, si nudus expectatiarius, qui feudi possessionem apprehendere nequit inuestituram & possessionem a domino petit, vel vestitus expectatiarius feudi possessionem apprehendit, aut si hoc non licet, remediis possessoris possessionem persequitur, de qua quaestione iam supra (§. 58.) actum. Hic suppono expectatiarium, cuius expectatiua inuestitura confirmata fuit, & qui iam est in feudi aperti possessione. De eo enim tantum moueri potest quaestio: an & intra quod tempus ad petendam inuestiturae renouationem sit obligatus.

§. LXI.

Effectus absolutae acquisitionis feudi per successionem expectatiuarii in feudum apertum, quod praestationes pecuniarias, veluti *laudemium maius & minus, taxam feudalem &c.* in eo consistit, quod expectatiarius ad eas praestationes

stationes pecuniarias sit obligatas, quae ex curiae consuetudine extraneus feudum acquirens soluere tenetur; sicque in specie expectatiuarius succedens in feudum imperii, praeter alias satis notas & pro casuum diuersitate diuersas praestationes pecuniarias, certam pecuniae summam, vnam, sub nomine laudemii, iudicio imperiali aulico, alteram, sub nomine pecuniae successoriae (der Anfalls-Gelder), cancellariae imperii soluere debet. Est enim expectatiuarius extraneus, & quod in specie attinet feuda imperii, per Capit. Nou. Art. 17 §. 19. a solutione der laudemien und Anfalls-Gelder tantum successores feudales simultanea inuestitura gaudentes liberantur, ad quos expectatiuarii referri nequeunt.

Sunt quidem verba in capitulatione l.c. obuia: *von denen Lehen, damit sie allbereit coinuestiret gewesen*, propter verbum: *coinuestiret*, dubiae interpretationis; plerique tamen sub coinuestitis, simula ree inuestitis intelligendos esse, defendunt. MOSER Einleitung in den Reichs-Hofraths-Proc. §. P. 3. Cap. 4. §. 106. Sed haec iam nihil ad me. Sic enim horum verborum secundum Ill. EsTOR, in Diss. de onere laudemii deposito. Sect. 3. §. 28. vera mens haec: vt in posterum omnes illi agnati successores, qui sunt a latere defuncti vasalli positi, quos, ut in ordinum regni numero videmus, exempti sint onere laudemii, nihilominus tamen expectatiuarii sub exemptis comprehendi nequeunt, quibus proinde recte Illust. SCHMAYSSII in comp. iur. publ. l.c. C. 5. §. 8. edit. nou. hoc onus imponit, quamuis male dicat l.c. *in einem laudemio oder Anfalls-Geld*, cum laudemium & pecunia successoria (Anfalls-Geld) a se inuicem differant & vtraque pecunia soluenda sit, sicque potius, *in einem laudemio und Anfalls-Geld*, dicendum fuisset. In quo vero differant haec diuersae pecuniae species, ex ipsa propositione patet, & pluribus ostendit Ill. EsTOR l.c. Sect. 5.

§. LXII.

3) ratione
fructuum
feudalium
& in genere
separationis
feudi ab al-
lodio.

Effectus acquisiti per successionem ex expectatiua feudi ratione fructuum feudaliū, & in genere separationis feudi ab allodio idem sunt, cum iis, qui locum habent, si feudum redit ad dominum, seu quod idem est, quod iustum est ratione fructuum feudaliū, & in genere separationis feudi ab allodio, si feudum redit ad dominum, idem etiam iustum est, si expectatiuarius per successionem vi expectatiuae feidum acquisit. Cum enim, si expectatiuarius succedit, feudum domino simpliciter apertum factum est (§. 23.), ad dominum redisset feudum, nisi aduisset expectatiuarius, & per consequens expectatiuarius causam a domino habet & in locum eius surrogatur. At enimvero surrogatum tamdiu sapit naturam surrogati, quamdiu ratio diuersitatis probari nequit, quae, cum ratione fructuum feudaliū & in genere separationis feudi ab allodio, probari nequeat, vera est propositio demonstranda.

§. LXIII.

4) obligatio-
num ex fa-
ctis anteces-
sorum.

Effectus factae per successionem vi expectatiuae acquisitionis feudi, ratione obligationis ex factis antecessorum, qualia sunt, subinfeudatio, oppignoratio, alienatio pertinentiarum feudaliū, seruitutum constitutio, & si feudum est territorium, expectatiuae concessio, reinfeudatio feudorum apertorum, appropriatio seu. orum, mutatio feudi, veluti masculini feudi in femininum, non franci in francum, non hereditarii in hereditarium &c. co. sensus in actus vasallorum, quos sine domini directi consensu valde peragere nequeunt, hic est, quod in expectatiuarium, nunc vasallum possessorem, transeant obligationes ex factis antecessorum eadem, quatenus transeant in ipsum dominum, si, apertura facta, feu-

feudum redisset ad dominum: nisi forsitan expectatiua ita concessa, et vasallorum possessorum facultas de feudo disponendi in fauorem expectatiuarii limitata, veluti ne liceat posthac feudum oppignorare, aut quoquo modo onerare; quo casu, licet obligatio ex facto antecessoris talis sit, quae transisset in dominum, feudo ad eum reuerso, ea tamen non transit in expectatiuarium, nunc vasallum possessorem, quatenus limites positos sunt transgressi vasalli possessores. Haec propositio quoad partem primam eodem modo demonstratur, quo propositio, quam §. praecedens sistit, demonstrata est. Quoad secundam partem vero, quae limitationem continet, veritas eius per se tam clara est, vt non opus sit, eam per demonstrationem euinci.

Sic e. g. cum dominus, qui in oppignorationem consensit, obligatus sit, feudo ad ipsum deuoluto, debitum cum vsuris soluere, ad huiusmodi debitum soluendum tenetur quoque is, qui vi expectatiuae feudum capit. STRVV. *Synt. iur. feud. cap. 12. thes. 21. n. 2.* Hoc vnicum exemplum sufficiat illustrationis gratia, cum domini feudi, feudo aperto ad eum deuoluto, ex facto vasallorum, hic supponenda, ne immisceam, quae ad thema meum non pertinent. Quod attinet limitationem adiectam, ita expectatiuam concedi posse, vt vasallorum possessorum facultas de feudo disponendi limitetur, dubio quidem caret, atq. an dominus, qui, vt constat, in regula absque consensu, vasalli expectatiuam concedere potest in feudum, & in hoc casu absque eius consensu hoc facere possit? alia quaestio est, quae hic non decidenda. Cum vero limites vasallis possessoribus ratione facultatis de feudo posthac disponendi in fauorem expectatiuarii positi, variis, immo infinitis modis determinari possint, non nisi generaliter desiniri potuit, quid sub hac hypothese ratione obligationis expectatiuarii, nunc vasalli possessoris limites positos sunt transgressi, id quod, in quolibet casu dato, ex ipsis verbis limitationem continentibus aestimandum, & tum demum responderi potest ad quaestiones huc perti-

nentes, veluti: quatenus obligatio ex reinfeudatione, expectatiuae concessionem &c. transeat sub hac hypothese in expectatiuarium, nunc vasallum possessorem. Facem hic praefert Ill. quondam Ducatus Magdeburgici Consiliarius *Ioann. Christoph. HEROLD in obseru. consultatiuo- decisuris forensibus obs. 1--8.* in quibus varii casus obligationum expectatiuarii, nunc vasalli possessoris, ex facto antecessoris, cuius facultas de feudo post factam expectatiuae concessionem disponendi in fauorem expectatiuarii restricta, enucleati & decisi, decisionesque praecidicis corroboratae sunt.

§. XLIV.

Plura non addo, & quidem, ne quid dissimulem, non tam ob temporis penuriam, quam potius ob meam ignorantiam & virium mearum imbecillitatem. Dixi, quae scio de hoc themata, & digna mihi visa sunt, vt ingrediantur hoc specimen, cui finem impono cum voto, vt expectatiuarii feudales, quorum spes iam impleta, adhuc diu fruuntur feudis per expectatiuam acquisitis, reliquorum vero spes, si ita absque uoto captandae mortis optare licet, mox impleatur.

F I N I S.

ULB Halle

3

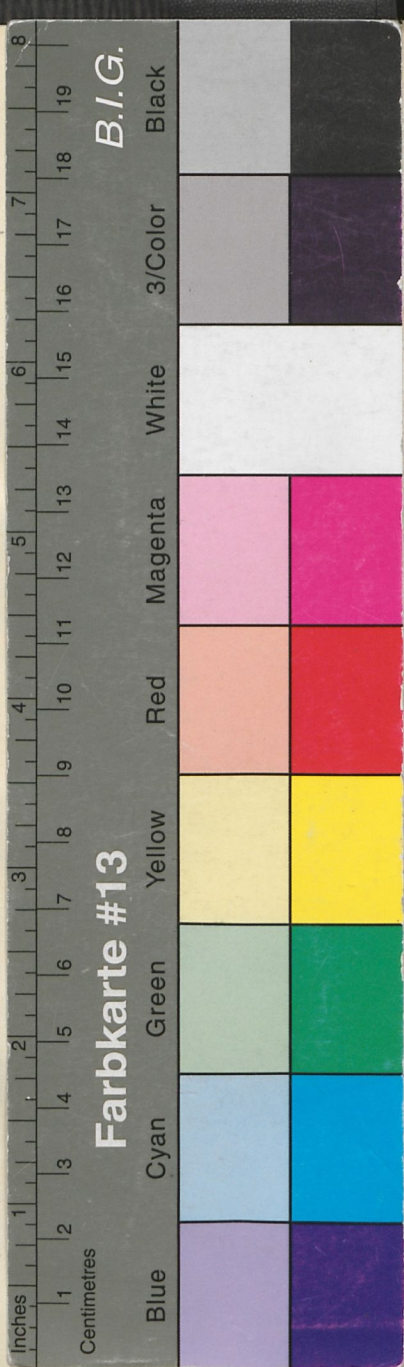
001 015 494

Sb.

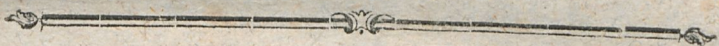

4.

1752

130

DISSERTATIO IVRIDICA
DE
SUCCESSIONE
EXPECTATIVARIORVM
IN
FEVDVM APERTVM

QVAM
PRAESIDE
VIRO CONSULTISSIMO ET EXCELLENTISSIMO
D. DANIELE NETTELBLADT
POTENTISS. PRUSSIAE REGI A CONSILII AVLICIS
ET IVRIVM PROFESS. PVBL. ORDIN.

DIE XXI. OCTOBRIS MDCCCII.
PVBLICAE ERVDITORVM DISQVISIONI

SVEMITTET
AVCTOR ET RESPONDENS
HENRIC. IAC. CHRIST. BRÜCKNER
ERFORDIENSIS.

HALAE MAGDEBVRG. LITTERIS HENDELIANIS.

